

Nationella prov årskurs 6: resultat 2013

UF0129

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration.....	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2.	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	9
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Helena Svensson
Telefon: 08 – 527 333 12
Telefax: 08 – 24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Rebekka Holm
Telefon: 019 – 17 61 49
Telefax: 019 – 17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skolhuvudmän har skyldighet att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2011:142.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

A.9 EU-reglering

Undersökningen är inte berörd av någon EU-reglering

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna som samlas in i denna undersökning utgör en del av Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Grundskolans nationella prov i årskurs 6 är obligatoriska. Resultaten från dessa prov är ett av flera kvalitetsmått på utbildningen, lokalt och nationellt.

Undersökningen är en totalundersökning där uppgifter om resultat och deltagande samlas in från alla grundskolor som har elever i årskurs 6. År 2013 är det andra året som undersökningen genomförs. Bedömningen av provresultaten har förändrats i förhållande till förra årets insamling. Från och med våren 2013 anges provbetygen med betygsskalan A-F, där A-E står för godkänt provbetyg och F står för ej godkänt provbetyg, det vill säga att kraven inte uppnåtts. De nya ämnesproven utgår från kursplanerna som är uppbyggda kring syfte, centralt innehåll och kunskapskrav. Läsåret 2012/13 var också första gången som ämnesprov genomfördes i de samhällsorienterade och naturorienterade ämnena; geografi, historia, religion, samhällskunskap respektive biologi, fysik och kemi. Proven i dessa ämnen genomfördes som en utprovningssomgång.

Motsvarande undersökningar genomförs för nationella prov i årskurs 3 och 9.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken över grundskolans nationella prov i årskurs 6 används av Skolverket, Utbildningsdepartementet och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Därutöver används uppgifterna av enskilda skolor, kommuner, företag, forskare och massmedia.

A.12 Uppläggning och genomförande

Insamlingen av resultat från nationella prov i årskurs 6 är en totalundersökning med SCB:s skolregister som ram. Undersökningen görs årligen och avser uppgifter om nationella prov för svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik, naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen för elever i årskurs 6 i kommunala och fristående grundskolor, dock inte sarskolor. Insamlingen sker under vårterminen i årskurs 6 och avser uppgifter om provbetyg i de olika ämnesproven samt uppnådda poängvärden för vissa provdelar. Registrering, påminnelser och felhantering sker under sommaren och hösten.

För proven i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen gjordes ett urval av skolor. Inom de samhällsorienterande ämnena genomförde eleverna endast provet i ett av de fyra ämnena; geografi, historia, religion eller samhällskunskap. Vilken skola som tilldelas vilket prov grundas på olika urval som är representativa för den totala elevgruppen i årskurs 6. På motsvarande sätt har skolor blivit tilldelade ett av de tre ämnesproven i de naturorienterande ämnena biologi, fysik och kemi.

Uppgifterna i årets insamling har samlats in direkt från skolorna eller via en central kontaktperson på kommunen. Insamlingen genomförs genom att SCB skickat ut inloggningsuppgifter till berörda uppgiftslämnare, som använder dessa för att skicka in efterfrågade uppgifter via SCB:s webbplats, antingen i form av textfiler eller genom att fylla i en webbenkät.

Samtliga variabler i webbenkäten och textfilerna granskas maskinellt i samband med registrering. Felaktigheter rättas efter kontakt med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skol- och kommunnivå. Exempel på kontroller är dubblettkontroller och olika rimlighetskontroller.

Bakgrundsuppgifter för eleven och dess biologiska föräldrar hämtas från *Registret över totalbefolkningen (RTB)* samt *Utbildningsregistret*.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga beslutade förändringar för kommande undersökningar, men vissa korrigeringar kan komma att genomföras.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

Statistiken över elevers resultat i grundskolans ämnesprov i årskurs 6 bygger på individuppgifter och publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Specialbearbetningar av olika slag genomförs dessutom på uppdrag av olika användare.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av samtliga elever som går i årskurs 6 (årskurs 7 för elever i specialskola) under vårterminen, dock inte elever i särskola. Även elever i svenska utlandsskolor ingår i målpopulationen. Varje elev utgör ett målobjekt.

1.1.2 Variabler

Variabler som redovisas i statistiken är:

- Delprovsbetyg (i engelska, svenska och svenska som andraspråk)
- Elever som deltagit/ej deltagit i proven
- Provbetyg för varje ämne
- Provbetygspoäng

I registret finns även uppgifter om delprovspoäng, skolidentitet, skolhuvudman, elevernas personnummer, biologiska föräldrars högsta utbildningsnivå samt om eleverna har svensk eller utländsk bakgrund, födelse- och senaste invandringdatum.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i huvudsak som antal och andelar. Provbetygen är de sammavägda resultaten från delproven i respektive ämne. Betygspoäng beräknas utifrån probbetygens betygskala A–F och redovisas som ett genomsnitt för respektive ämnesprov.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

- Huvudman
- Län
- Kommun
- Skola
- Kön
- Svensk/utländsk bakgrund (invandrad före eller efter ordinarie skolstart)
- Föräldrarnas utbildningsnivå

1.1.5 Referenstider

Referensperiod för insamlingsvariabler är vårterminen 2013. De sista proven görs i maj.

Referensperiod för variabler härledda från *Utbildningsregistret* är vårterminen 2012.

Referensperiod för variabler härledda från *Registret över totalbefolkningen (RTB)* är 2012-12-31.

1.2. Fullständighet

Undersökningen ger en närmast fullständig bild av resultaten i grundskolans ämnesprov för årskurs 6, vilket är en del i den samlade bilden av skolektorns verksamhet. Annan statistik om skolektorn (exempelvis om pedagogisk personal, ämnesprov i årskurs 9 eller slutbetyg i årskurs 9) kan användas för att bredda bilden av skolektorns verksamhet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Insamlingen av resultat från nationella prov i årskurs 6 är en totalundersökning med SCB:s skolregister som utgångspunkt. Den allmänna bedömningen är att både skolregistret och registret över grundskolans nationella prov i årskurs 6 håller hög kvalitet. Svartsbortfall förekommer dock och kan i enstaka fall leda till skevheter på kommunnivå. Övriga osäkerhetskällor anses ha ytterst liten påverkan på undersökningens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och är därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Undersökningen ska omfatta alla grundskolor som har elever i årskurs 6 förutom särskolor. För specialskolor gäller att alla skolor omfattas. Som urvalsram används SCB:s skolregister vilket anses ha mycket små täckningsfel.

Undertäckning i urvalsramen bedöms vara obefintlig eftersom nationella prov är obligatoriska och endast kan beställas om skolan finns registrerad i Skolregistret.

Övertäckning förekommer i urvalsramen men detta påverkar inte statistiken. Skolor som inte lämnar in uppgifter till undersökningen kontaktas av SCB vilket medför att övertäckning kan särskiljas från svarsbortfall. Skolor som utgör övertäckning tas då bort från ramen och påverkar därmed inte statistiken.

2.2.3 Mätning

Uppgiftsinsamling sker via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer via internet. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. I viss mån finns det dock kontroller på tvingande uppgiftslämning för några variabler. Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera osäkerheter som uppstår till följd av mätfel men dessa anses ändå generellt vara mycket små. I årets undersökning uppstod missförstånd angående poängvariablerna för delproven i matematik och naturorienterande ämnen bland flera av uppgiftslämnarna. Detta innebar att flera uppgiftslämnare var tvungna att korrigera de inrapporterade filerna. Trots detta kvarstår viss osäkerhet kring uppgifterna om delprovspoäng.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om **objektsbortfall**; saknas endast vissa värden, handlar det om **partiellt bortfall**.

Objektsbortfall förekommer då uppgiftslämnare inte lämnar in uppgifter om alla elever eller inte lämnar in några uppgifter alls. Den exakta omfattningen av objektsbortfall är svår att beräkna, men genom samgranskning med andra register, till exempel *Grundskolans elevregister*, kan de flesta objektsbortfall upptäckas och åtgärdas. Det totala objektsbortfallet är därmed litet och bedöms inte kunna påverka undersökningens tillförlitlighet på nationell nivå.

Partiellt bortfall till följd av att uppgiftslämnarna vid inläsningen missat att ange ett värde på någon variabel kan inte förekomma på grund av de kontroller som är inbyggda i insamlingssystemet. Det är dock möjligt att ange att eleven

inte har deltagit eller att uppgift saknas som värde, varvid partiellt bortfall ändå förekommer. Partiellt bortfall förekommer också för bakgrundsvariabler ifall matchningen mot till exempel RTB eller *Utbildningsregistret* inte ger någon träff. Det partiella bortfallet bedöms dock vara mycket litet och inte påverka statistiken nationellt.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt. De bearbetningar som görs är bl.a. granskning och upprättning, matchningar mot andra register, härledningar och aggregeringar.

Risken för att bearbetningsfel som beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel, ska inträffa och den konsekvensen detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För årets undersökning finns inga kända fel från bearbetningsfasen. Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Osäkerhetsmått i vanlig mening i form av konfidensintervall beräknas inte eftersom det är en totalräknad studie. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningen görs årligen.

3.2 **Framställningstid**

Framställningstiden, från referenstid till publicering, är cirka 6 månader.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Den nya läroplanen innebar flera innehållsmässiga förändringar i proven jämfört med tidigare års prov. Även bedömning samt skalan för provbetygen har

förändrats för ämnesproven 2013. Resultaten för ämnesproven 2013 är därmed inte jämförbara med resultaten 2012.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Full jämförbarhet råder inom samtliga redovisningsgrupper.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Viss sammanvändbarhet finns med statistiken över elever i grundskolan per 15 oktober (UF0104). Historiska studier avseende kommuner, skolor eller enskilda elever kan också på sikt göras med övrig statistik som samlas in på individnivå (exempelvis nationella prov i årskurs 3 och 9 eller slutbetygen i årskurs 9).

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se och på <http://siris.skolverket.se>. Statistik publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. ”Officiell statistik för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning”, ”Barn, elever, personal och utbildningsresultat - jämförelsetal för skolhuvudmän”.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar med information och definitioner. Dessutom kan användare utnyttja webbdatabasen SIRIS där man själv väljer tabellutformning utifrån ett antal variabler, t.ex. provbetyg på skolnivå.

I publikationerna enligt avsnitt 5.1 *Spridningsformer* presenteras statistiken som tabeller och diagram med kommentarer och analyserande text.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0129.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar om statistiken kontakta Skolverket: tfn 08-52 73 32 00 vx, skolverket@skolverket.se

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Rebekka Holm, tfn 019-17 61 49, fornamn.efternamn@scb.se.